

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo
Inzerati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin-
večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

77. številka

V Ljubljani, v četrtek, dne 30. junija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne posiljitve
naročila na list, reklamacije, inzerate t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo na-
ročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla
naročnina koncem meseca junija, da jo zo-
pet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrt leta „ 3-50

na mesec „ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7-90

za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9-50

za četrt leta „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri-
poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in
znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in ka-
varnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo
naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim
ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Daszynski o narodnem vprašanju.

V zadnjem zasedanju državnega zbora ki
se ravnokar približuje koncu, so igrali soci-
alno demokratični poslanci jako važno vlogo. Od-
kar je vpeljana splošna in kolikor toliko enaka
volilna pravica, so se razmere v avstrijskem pa-
lamentu sploh tako razvile, da si te zbornice ni
mogoče misliti brez močne socialno-demokra-
tične stranke, tega pravega jedra vsake opozi-
cije. Slovenskemu svetu je o delovanju socialnih
demokratov o državnem zboru pač malo znano.
Da meščansko časopisje ne poroča o njem, je
umevno; omenja socialne demokrate le tedaj, ka-
dar misli, da lahko plane po njih. Slovensko
socialno-demokratično časopisje je pa, hvala
brezbriznosti, ki se še šopiri med delavstvom,
tako nezadosno razvito in ima tako malo pro-
stora, da ne more poročati o dogodkih, ki bi
morali zanimati vsakega zavednega delavca. V
tem oziru smo Slovenci tako zaostali, da nas
mora biti naravnost sram. Nemci, Čehi, Poljaki
imajo svoje dnevnike, ki prinašajo svojemu de-
lavstvu, preden mine 24 ur, obširna poročila
o državnozbornih razpravah in dogodkih. Mi
moramo biti veseli, če moremo le v kratkih po-
tezah podati slovenskim delavcem površno sliko.
In vendar je tudi slovenskih delavcev, slovenskih
socialnih demokratov toliko, da bi lahko imeli
svoj dnevnik in bi bili poučeni o rečeh, ki jih
mora poznati socialni demokrat.

Tako nas je bilo zopet prav pošteno sram,
ko smo čitali zadnji govor poslanca Daszyn-
skega v državnem zboru. Sodrug Daszynski je
imel govor, vsaki stranki je težko, po-
staviti enakega na oder. Davno že vemo, da je

tako. Toda kdor čita njegov zadnji govor, ga
zopet pograbi kakor nekaj povsem novega in ga
sili, da srka te besede kakor med. A odkod naj
vzame „Rdeči Prapor“ prostora, da bi podal
svojim čitateljem mano, ki dežuje iz tega go-
vora? . . . Sram nas je, sram za vse slovenske
sodruge, ki so tako malomarni, da ne čutijo po-
trebe, napraviti si list, ki bi mogel v vsakem
oziru dostojno reprezentirati stranko in dajati
sodrugom, kar zahteva čas. — — —

Govor sodruga Daszynskega je tako bogat
po svoji vsebini, da bi bilo vredno, napisati o
njem posebno brošuro. Mi ne moremo podati
niti kratkega izvlečka, ker nam sicer ne bi ostalo
prostora za druge reči. Omeniti pa moramo ven-
dar vsaj nekatere besede, ki jih je Daszynski iz-
rekel o narodnem vprašanju. V začetku svojega
govora je dejal:

„Tudi jaz se postavljam v imenu poljskega
delavstva na stališče resolucije, ki jo je vložila
socialno demokratična zveza o šolah narodnih
manjšin. Poljaki imajo toliko manjšin svojega
naroda, da stoje v minoritski statistiki na prvem
mestu. In število poljskih manjšin bo raslo, ker
mora od leta do leta na stotisoč delavcev za-
puščati svojo domovino. Poljski delavski veletok
je že davno prestopil moravsko mejo. Tudi mi
hočemo braniti svoje pravice, ampak na tak na-
čin, da ostanemo z razrednimi tovariši
drugih narodov v miru in slogi. Iz te
prvoredne delavske potrebe se je porodila naša
skupna resolucija in mi priznavamo važnost vseh
načel, ki so izražena v njej. Pred vsem po-
zdravljamo, da je v tej resoluciji imenovan nov
ustaven faktor. Avstrija, ki je tako bogato
blagoslovljena z narodi, postavno ne pozna
naroda. Pozna državo, pozna deželo, pozna
občino, ampak živi element, najvažnejši
element: Ljudje, združeni in organizirani kot na-
rod, — ta pravni subjekt je v Avstriji doslej
ostal neznan. Mislimo, da nas ta forum, kate-
remu hočemo izročiti odločevanje o narodnih šo-
lah, ne bo prevaril; in če išče narodno zastop-
stvo delovanje tukaj, ne pa v boju z narodnim
nasprotnikom, bomo menda vsem vplivom od
desne in leve, ki ne vodijo k miru, ampak k
narodnemu boju, lahko postavili jez.“

Poslanec Daszynski je s temi besedami po-
trdil nazore, ki jih „Rdeči Prapor“ zagovarja že
leta in leta. Z vso skromnostjo lahko pravimo,
da smo bili ravno mi med prvimi, ki smo na-
stopili za tako pojmovanje naroda.

Poslanec Daszynski nam pripoveduje, da se
množe poljske manjšine izven domovine. Prav-
to lahko pravijo Čehi, to lahko pravimo tudi
Slovenci. Tak je zakon kapitalizma: Delavec
mora s trebihom za kruhom. Prvo njegovo vpra-
šanje je: „Kje je zaslužek?“ drugo pa: „Kje je
boljši zaslužek?“ Čim mu domovina ne more
dati zadostnega kruha, ga mora iskati v tujini.
Ne posamezniki, ampak cele skupine se izselju-
jejo, nekateri do boljše prilike, nekateri stalno.
Tako nastajajo nove manjšine. Čim bolj se raz-
vija industrijski kapitalizem, tem obširnejši je ta
proces. Pred našimi očmi se vrši prava
selitev narodov, ki je v svojih posledicah
vsaj tako pomembna kakor ona v začetku sred-
njega veka.

Ta pojav pa je nekaj popolnoma no-
vega. Zato tudi ne veljajo zanj stara pravila in
stare formule. Iz pojava samega se morajo iz-

cimiti in izluščiti ona pravila, po katerih se vrši
in po katerih poraja posledice.

Posameznik, ki se je nekdanj izselil iz svo-
jega naroda v tujino, se je potujčil. Tudi če je
bilo mnogo takih posameznikov. Danes se se-
lijo cele čete, te pa prinašajo v novi kraj čut
skupnosti in si hočejo tudi v novi okolici ohrani-
ti svojo posebnost. In to daje narodnemu vpra-
šanju nov pomen. Na tisoče Čehov obrtnikov,
trgovcev, uradnikov se je na Dunaju ponem-
čilo. Tisoč in tisoč dunajskih Nemcev, po jeziku,
po šegah i. t. d. pristnih Dunajčanov, ima češka
imena. Ko pa so začele dunajske tovarne poži-
rati mase čeških delavcev, se je hipoma poja-
vila množica Čehov na Dunaju, ki so tudi v
nemškem mestu ostali Čehi, vzgajajo otroke za
Čehe, se smatrajo za del češkega naroda in jih
tudi češki narod prišteva sebi.

Poglejte natančneje, pa boste spoznali, da
se vrši slovenski proces v Trstu ravno tako.

In poslanec Daszynski ima prav: Tega orga-
nizma, ki že obstaja, čustveno in zavedno, ne
pozna država. Še več: Narodi sami si niso še
na jasnem o sebi. Noben Mladoček ali češki
radikalec ne bo hotel žrtvovati dunajskih Čehov,
in vendar prisegajo vsi na bajeslovno češko dr-
žavno pravo, s katerim bi bili nižjeavstrijski
Čehi kratkomalo odrezani od narodnega telesa.
Poljaki delajo še vedno gališko politiko, Slo-
venci sanjajo o geografski Sloveniji. A narodna
enota se da doseči le na ta način, da imamo do-
volj poguma, odreči se častitljivim frazam iz pre-
teklosti pa izvršiti praktično in idealno potrebo
novega časa: Konstituirati narode, obsegajoče
vse svoje člane brez ozira na geografijo in zgo-
dovino.

Veseli nas, da je to potrdil tako odličen so-
drug kakor poslanec Daszynski.

Občina in socialni demokratje v Trstu.

Navadno nam nasprotniki očitajo, da veliko
obljubljamo, obljub pa da ne izpolnimo. Mogoče je,
da tako pripovedovanje našim nasprotnikom ko-
risti; resnično ni. To smo pač že neštokrat do-
kazali in dejstva govore dovolj jasno nam v prilog.
In sedaj bomo zabeležili zopet nekoliko dejstev.
Potrebno je to, ne zato, da bi pobijali pripo-
vedke o neizpolnjenih obljubah, ampak zato, da
spravimo dejstva tudi med slovensko javnost.

Saj se spominjate, kako in zakaj je nastal
spr med tržaško občino in tramvajsko družbo.
Zaradi gradbe novih tramvajskih prog. Po neki
pogodbi, ki jo je napravila občinska uprava s
tramvajsko družbo, je ta zahtevala pri imenovanih
gradbah prvenstvo. In je šla tako daleč, da je
odrekala občini pravico, graditi nove proge v
svoji rezi. Smatrala je občino kot navadnega
obrtnika in ni hotela spoznati resnice, da si ob-
čina, kot gospodarica in posestnica cest, po katerih
naj bi se gradile nove proge, nima dati ničesar
ukazovati. Takratni zgolj meščanski občinski sve-
tovalci si niso znali pomagati iz zagate. To se
pravi niso hoteli. Končno so prišli socialni demo-
kratje s svojim časopisjem in s svojimi shodi, pa so
meščansko občinsko upravo prisilili, ozirati se tudi
na splošne občinske koristi in na koristi delavnega
ljudstva. Prisilili so, da je občina vložila tožbo
proti tramvajski družbi. Na prvi instanci je zma-
gala občina, pri drugi tramvajška družba in naj-
višje sodišče je dalo prav občini, ki bo smela sedaj
poprijeti se takoj gradbe resnično potrebnih novih
tramvajskih prog.

To je pač zmaga naše, in izključno naše stranke in našega časopisja. Na to smo seveda tudi ponosni. Brez nas in našega časopisja bi bila izročila občina trzasko ljudstvo za dogleden čas tramvajski občini v izkoriščanje. In glejte čudež. Narodno časopisje o tem molči, kakor je o tem sicer vedno molčalo.

Sedaj si oglejmo vprašanje malih delavskih stanovanj. Potreba po teh stanovanjih je bila že davno velika in nujna. Govorilo in pisalo se je o tem pač veliko. Tudi na seji prejšnjih občinskih svetov je bilo na dnevnem redu. Rešilo se je ni, ker ja niso hoteli rešiti. Nobenega ni bilo v prejšnjih občinskih svetih, ki bi se bil resno zavzel za to pravično delavsko zahtevo. In niti slovenski narodnjaki, ki so si nabavili patent ljubezni za delavstvo, niti oni se niso s tem pečali. Kaj potrebujejo slovenski delavci malih stanovanj, so si mislili. Ampak prišli so v mestni svet tudi socialni demokratje. Tedaj se je začel tudi mestni svet s tem baviti. Seveda vsled energičnega nastopa naših poslancev in ljudstva. In zgodilo se je to. Občinski zaved za mala stanovanja in pododsek finančne komisije, katere član je tudi sodrug Puecher, sta sklenila zgraditi za sedaj in sicer do 24. avgusta 1911 1000 malih delavskih stanovanj. Od leta 1912 naprej pa vsako leto še 500. Seveda to ni vse, kar so socialni demokratje zahtevali, pa je vendar nekaj. Storjen je prvi korak. Stanovanja bodo taka: Najmanj ena sama kuhinja v obsegu 20 m² in največ ena kuhinja v obsegu 20 m², ena soba v obsegu 20 m² in dve sobi vsaka po 10 m². Seveda mora občinski zavod zgraditi stanovanja z lastnimi sredstvi. Treba je tedaj poiskati denar, ki ga pa ta zavod nima. In glejte sedaj narodno ljubzen meščanstva: Ta zavod ni našel za to plemenito delo pri trzaskih ital. zavodih niti vinarja na posodo. Potrebuje pa 3 milione kron. Tako je bil ta zavod prisiljen, obrniti se — horibile — k tujim zunanjim denarnim zavodom. Oči ital. nacionalnih svetovalcev so se solzile deloma sramu, deloma strahu, ampak bilo je tako potrebno.

In to je seveda uspeh naših poslancev v mestnem svetu. Kdo nam bo zameril, če bomo in ako smo tudi na ta uspeh ponosni? Pravico imamo biti ponosni na pošteno delo.

Sedaj hoče napraviti večina v občini zopet korak na škodo vsega prebivalstva in na škodo delavstva še posebej. In tudi proti temu koraku se nastopili samo socialni demokratje. Saj druge resne opozicije v mestnem svetu itak nimamo. Kapitalizem ima rad samega sebe in meščanstvo se rado podpira. Pa če sede njegovi zastopniki v občinskem svetu, tedaj je občina za meščanstvo molzna krava.

V trzaski plinarni bo produkcija plina za trzasko potrebo kmalu preskromna. Že pred tremi leti se je govorilo o zgradbi občinske plinarne v Zavljah. Takrat je bilo občini ponujenih več zemljišč v to svrhu. Gospodje so hoteli kupiti tisto, ki je bilo najdražje in najmanj primerno za tako zgradbo. Vsled nastopa našega časopisja so se gospodje usmili občinske blagajne, ampak o novi plinarni se ni govorilo več. Pred mesecem je pa direktor plinarne Sospisio vložil na upravni občinski odbor načrt, po katerem naj bi jemala občina 10 milijonov kubičnih metrov plina iz plavžev v Šklednju ki so last kranjske industrijske družbe na Jesenicah, občina naj naj bi se zavezala za 10 let z imenovano družbo. In ker pridela sedaj občina približno 20 milijonov kub. metrov plina na leto, in ker bi bilo treba povečati produkcijo na najmanj 24 mil. kub. m. bi občina izdelovala pozneje samo 14 mil. kub. m. plina in 10 mil. bi ga jemala iz plavžev v Šklednju. To naj bi bil nekak provizorij do zgradbe nove plinarne. Gospod Sospisio je rekel, da je to nujno potrebno in izvedljivo in da bi stal plin po 6 in pol vin. kub. m. Sedaj pa stane plin občino 7 in 1/2 vin. kub. m. Nas »Laboratore« je pa s številkami dokazal, da ni nikake nujne potrebe, vezati se za 10 let z imenovano družbo, da se da v sedanji občinski plinarni izdelati še za 5—6 let toliko plina kolikor ga bo Trst rabil, plin v plavžih pa ne bi stal 5 1/2 vin, marveč 10 in pol vin. kub. meter. To se pravi seveda, če se uračuna vse, kar bi bilo potrebno zgraditi za jemljanje plina iz plavžev in da bi imela občina po 10 letih samo ogromno zgubo, ki bi je morale prenasati največ delavno ljudstvo.

Tudi proti temu se nastopili samo socialni demokratje in meščansko časopisje (»Edinost«

všteta seveda) molči kot grob. In ako bodo imeli naši poslanci za seboj delavce, ki so vedno pripravljani, boriti se za svoje koristi, je upati, da bodo tudi takrat strmoglavili meščanske zastopnike, katerim gre tudi pri tem seveda le za to, da okoristijo sebe in svoje meščanske volilce. Pri vsem tem pa igrajo najbolj glavno vlogo seveda slovenski narodnjaki, ki si mislijo, da slovensko ljudstvo v Trstu pri vsemu temu ne trpi ničesar. In res je tudi, da je vsled malomarnosti naših narodnjakov, slovensko ljudstvo napram občinskim vprašanjem popolnoma apatično, kakor da bi njega ne zadevale. No. Z dobro voljo se da marsikaj doseči in naša dolžnost je, da popravimo to, kar so narodnjaki zgvesili: Vnesti v ljudstvu zanimanje za občinske zadeve. Za danes dosti.

Kako je Hraba preklical.

Krščansko-socialni škandal na Dunaju, ki ga je izzval mestni svetovalec Hraba, ne zanima samo Dunajčanov, ampak razširja svoje kroge po vsej državi. To je umevno, če se pomisli, da se je krščansko-socialna stranka že začela smatrati za glavno gospodovalno stranko v državi. Naši klerikalci, tudi ko so se že imenovali Slovenska Ljudska Stranka, pa itak niso bili nič drugega kakor rep dunajske krščansko-socialne stranke. Tudi način boja in vladanja naših klerikalcev je bil popolnoma enak načinu krščanskih socialcev. Na avstrijskih »katoliških« shodih so se shajali, kakor da bi bili ona stranka. Zato je dunajski škandal pomemben tudi za naše klerikalce; po koncu, ki ga jemljejo Luegerjevi nasledniki, se da soditi, kakšen konec bodo vzeli naši velekatoliški gospodarji.

Hraba, sam član krščansko-socialne stranke, je krščansko-socialnim tovarišem očital, da so silili h koritu, da so si polnili žepe i. t. d. Ko je nastal boj za županstvo na Dunaju, je dejal sledeče:

»Županstvo je razmeroma dobro plačano mesto, toda gospodem ne gre za 12.000 goldinarjev plače, ampak zato, da bi dobili finančno moč mesta v roke. Pri dunajski občini se lahko prav mnogo profita s stranskimi kupcijami. Dunajska občina je malo kraljevstvo. Občina ima v svojem proračunu 360 milijonov potrebnosti. Veste, če se tu okretno manipulira, odpade že od obresti večji kapitalček. Saj znate računati. Pomnožite 360 s 4. Tu že odpade kaj za nekatere lačne političarje.«

Takih obdolžitev je znesel Hraba še več na kup. Med drugimi je osebno obdolžil Axmanna in Bielohlavka neresnega postopanja.

Našim čitateljem je znano, kako so krščanski socialci zavračali tožbo in ko je nazadnje pod pritiskom vse javnosti vendar imele priti do razprave, je Hraba podal tako mlačno izjavo, da se je ves svet razum prizadežal čudil, kako so se mogli tožitelji zadovoljiti z njo.

Sedaj pa prihajajo o tej čudni »poravnavi« še druge zanimivosti na dan. Dunajski »Extrablatt«, ki ima nedvomno informacije od Hrabe samega, poroča o tem:

»Približno pred 10 dnevi sta prišla mestna svetovalec Rauer in Zatzka ter okrajni predstojnik Bayer nepoklicani v Hrabovo stanovanje. Dolgo, dolgo so nagovarjali Hrabo. Ta ni hotel najprej nič slišati o poravnavi, končno je dejal, če se mu da zagotovilo, da ostane finančni poročevalec dunajskega mesta, je pripravljen skleniti mir. Mimogrede so se omenjali tudi stroški in posredovalci so prostovoljno izjavili, da si bodo prizadevali, da bo Hraba zopet sprejet v meščanski klub. Drugi dan so prinesli sestavek izjave, ki bi jo Hraba imel podpisati. Hraba je pregledal izjavo, pa je odgovoril, da je podpisal, če se izpolnijo njegovi pogoji. Prej pa ne preklíče ničesar.

Ko se je stvar končala, je »Meščanski klub«, da zakrije svojo blamažo, sklenil, da ne sprejme Hrabe nazaj. O tej seji se je izdalo poročilo. Na to pravi Hraba: »Po vsem, kar se je izdalo, emotavno ne morem verjeti, da bi bile resnične vesti, ki so prišle o seji »meščanskega kluba« v javnost. Med osebami, ki so člani meščanskega kluba in menoj se je sklenil dogovor, ki obsega celo vrsto podrobnosti. Če bi bili gospodje res sklenili, kar se poroča, bi bili morali prelomiti dogovor. Težko je torej mogoče, da bi se bil storil soglasen sklep. Jaz bom sedaj počakal in premislil. Če se potrdijo vesti, tedaj seveda...« Hraba ni končal stavka, ampak lahko si je misliti, kaj bo tedaj seveda...

Se nekaj. Hrabi se je obljubilo, da se mu povrnejo sednjiški stroški. Če smatrajo gospodje

njega za krivega, bi seveda bilo bolj naravno, da bi on plačal stroške. To je krščansko-socialna stranka tudi spoznala, pa je zato javno utajila, da bi bila Hrabi kaj obljubila o stroških. Ampak — v petek je Hraba dobil rekomandirano pismo; v njem je bil listek brez podpisa in na njem besede: »Donesek za stroške procesa.« V listku je bil — bankovec za tisoč kron. Da se cenijo sodnijski stroški na tisoč kron sta vedela Hraba in — krščansko-socialna stranka.

Menda ni treba posebnega razlaganja.

Politični odsevi.

* **Poljsko kolo** v avstr. državnem zboru je poslalo predsedstvu bosanskega dež. zbora posebno pismo, v katerem pozdravlja prvi bosanski dež. zbor in pravi, da mu želi poljski kakor drugi slovanski sorodni narodi najlepših uspehov. Pismo je podpisal dr. Glombinski.

* **O ogrskem prestolnem govoru** piše glasilo ogrske socialne demokracije »Neprzava«: »Ker se je volilna reforma obljubovala že v prestolnem govoru koalicijske, ne moremo niti sedanjí obljubi več zaupati. Splošna volilna pravica se bo vpeljala le v slučaju največje nujnosti. Justhova stranka, ki pravi, da ima splošno volilno pravico na svojem praperu, bo imela nalogo, provzročiti tako nujnost.«

* **Košutovo glasilo** »Budapest« ostro napada prestolni govor. Članek napada seveda bolj skrito, tudi vladarja, pravi pa, da je vlada kriva, ki je dala take neustavne svete. V članku se pravi: »Prestolni govor ne omenja z nobeno besedo narodnih koncesij. Vlada misli, da je bil dolgoletni boj o tem, da mora biti razvoj armade združen z narodnimi koncesijami, samo sad trenutnega razpoloženja, katero so provzročile nemirne glave.

* **Nova portugalska vlada** je vendar sestavljena. Ministrski predsednik je Teixeira Souza, ki ima tudi notranje zadeve; morarico ima Marnoco Souza, finance Anselmo Andrade, vojno Raposo, zunanje zadeve José Acevedo, justico Manuel Fratel, javna dela pa Pereira Santos. Zbornica bo razpuščena in nove volitve tako razpisane, da se nova zbornica lahko snide avgusta, da resi pravačun. — Nova vlada ima torej mnogo upanja. Morda misli nekoliko Khuenovske volitve.

* **Vatikan in Španija.** Vatikan je izročil španski vladi novo noto, s katero zopet protestira proti dekretu radi nekatoliških veroizpovedovanj in izraža svoje obžalovanje radi prestolnega govora, ki je izražal priznanje nekatoliških cerkev. Baje bo ministrski predsednik Canaleja s odgovoril, da nima to nič opraviti s konkordatom in naglašal, da sme državna oblast izdajati tiste odredbe, ki jih smatra za koristne.

* **Za svetovni mir.** Senat severoameriških zveznih držav je sprejel predlog komisije, da se imenuje pet uglednih Amerikancev, ki imajo z zunanjimi državami razpravljati o svetovnem miru. Nadalje se je sprejel predlog, ki ga je vložil senator Gore, da se vpelje preiskava radi prodaje zemljišč v Oklahami, ki so last Indijancev.

* **Balkanska zveza.** Berlinski »Lokalanzeiger« poroča iz Beograda: Balkanska zveza se smatra tu za popolnoma dogmno stvar. Zagotavlja se tukaj, da so vsi dogovori že gotovi in da je sklenjena tudi že formalna zveza s Turčijo in sicer z vodenjem Rusije in zapadnih velesil.

* **Ruska vlada** je že začela z »reformami« na Finskem. Ministrski svet se sedaj posvetuje o zakonskem načrtu, po katerem se bodo podredile vse finske železnice ruski železnični upravi; ime »finske« bo sploh izginilo in se bodo imenovala železnice »baltijske železnice ruske države«.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— **Islet v Trst.** Vozne cene III. razreda za izlet v Trst in nazaj so za posamezne postaje naslednje: Ljubljana: 5 K 80 vin., — Borovnica: 4 K 80 vin., — Logatec (Idrija): 4 K 20 vin., — Rakek: 3 K 50 vin., Postojna: 3 K 10 vin., — St. Peter: 2 K 70 vin., — Sežana: 1 K 60 vin., — Nabrežina: 80 vin. V navedenih zneskih ni zapopaden režijski prispevek, ki znaša 50 vin. za osebo in ki ga je položiti obenem z voznino. Vlak se bo v navedenih postajah ustavil samo tedaj, če se izletniki priglase vsaj do 15. julija ter vposlijeje tudi denar. Ljubljanski priglaseci morajo plačati ves znesek naenkrat. Denar je vposlati edinole na naslov: Splošna delavska zveza »Vzajemnost« v Ljubljani. Zaupniki po deželi so naprošeni, da razvijejo v svojem področju potrebno agitacijo ter skupno naznanijo imena priglasec in vposlijeje potrebne zneske. Ljubljanski zaupniki, ki imajo vplačevalne bloke, obračunajo glavnemu blagajniku vsako nedeljo od 9. do 12. depoldne.

— **Slovenski Narod** je zadnje čase precej izpremenil svojo taktiko napram socialnim demokratom, ker bi bilo s stališča slovenskih interesov pametno, kar je gotovo, da je v parlamentu podpora socialnih demokratov zelo nujna, če hočejo Slovenci kaj doseči. Prav pred kratkim si je dal celo z Du-

naja telegrafirati, kako da so socialni demokrati hvalili Hribarja radi njegovega govora o stanovanjskem vprašanju in natisnili je debelo tiste besede. So prča, da mu mora biti vendar precej lažje na sodbi socialnih demokratov. Zato je tembolj nelojalen njegov uvodni članek v poudeljkovi številki. Tam piše o »križi« v socialni demokraciji. To krizo nahaja v glasovanju socialnih demokratov o šoli Komenskega na Dunaju. Mi smo svojim citateljem dovolj pojasnili to zadevo; nikakor pa ne odrekamo liberalnemu glasilu pravice, da si napravi o stvari tisto mnenje, ki je njemu najbolj všeč. Dejstva se itak ne izpremenijo vsled njegovega mnenja. Ampak »Slovenski Narod« je šel dalje in je trdil v svojem članku naravnost neresnico. Piše namreč, da je socialno demokratični poslanec Seitz v nižjeavstrijskem deželnem zboru glasoval za takozvano lex Kolisko, t. j. za zakonski načrt nemških nacionalcev in krščanskih socialcev, ki zahteva, da bodi na Nižnjem Avstrijskem nemščina edini učni jezik v šolah. Ta trditve je naravnost lažniva. Tisti predlog je bil šestkrat vložjen, a socialni demokrati niso nikoli glasovali zanj. Ko je prišlo do glasovanja, so socialisti glasovali naravnost proti predlogu in so si s tem nakopali besno sovraštvo nemških nacionalcev, za katero se seveda niso zmenili. To bi »Slov. Narod« prav lahko vedel, ker so se prelele cele reke črnile raditega. Saj najbrže itak ve, ampak laže namenoma, misleč da bo laž koristila njegovim namenom. Zdi se nam pa, da se moti.

— **Kaj bo z ljubljanskim kolodvorom?** V Ljubljani je precej stara navada, da se vsaka reč kolikor mogoče zavlači. Malokje se napravi toliko načrtov kakor pri nas; ampak povsod se jih več izvede. Če se ne motimo, bi imela biti do konca leta 1911 prezidava ljubljanskega južnega kolodvora končana. Kako pojde to, je pa danes že veliko vprašanje. Napravila se je pač brv na Dunajski cesti in podvoz na Martinovi cesti, vsled česar so se tiri nekoliko razširili. Menda bo vsakdo pritrdil, da se je vprašanje na Dunajski cesti s tisto brvjo le napol rešilo; za vozeve je južna železnica na Dunajski cesti slejkoprej velika zapreka, še večja pa gotovo za električno cestno železnico, ki ostane tako dolgo zanikarno podjetje, dokler se ne izgrade nove proge proti Savi, Šiški in na Vič. Razven tega se ima pa tudi kolodvorsko poslopje prezidati in sicer temeljito. Tu pa še ni videti prav nobenih priprav in teško pojde komu v glavo, da se bo to delo izvršilo o pravem času. Pa saj v Ljubljani menda ni treba pohiteti z nobeno rečjo. Tudi o državnih železniških delavnicah se je že toliko govorilo in zatrjevalo, da je že vsakdo videl Ljubljano povečano. Kaj je zdaj s to delavnico? Najprej se je pripovedovalo, da dobi Ljubljana celo, potem se je zvedelo, da se delavnice razdeli na Ljubljano, Celovec in Beljak. Zdaj bo kmalu treba vprašati, če dobi Ljubljana sploh kaj.

— **O narodni poštenosti.** Prejeli smo in priobčujemo naslednji dopis: „Večcenjeni g. urednik! Pošiljam Vam ta dopis z uljudno prošnjo, da ga priobčite, če le mogoče, v celoti v »Rdečem Praporu«. Obračam se do Vas zato, ker vnaprej vem, da bi to zaman poskušal pri uredništvih drugih naših listov, ki bodisi direktno služijo tistim slojem, katere je dr. Tavčar enkrat označil kot take, ki imajo kaj v žepu, ali se pa takih ljudi in njih vpliva boje, vedoč, da, kakor drugod, tako seveda tudi pri nas v vsem in povsod odločuje polni žep, ne pa inteligentnost in izobraženost. Vemo, da je strah pred izgubo naročnikov, pred bojkotom pri inšertiranju in pred drugimi enakimi možnimi posledicami v veliki meri odločilen za mišljenje in pisanje naših »neodvisnih« častnikov. »Rdeči Prapor« teh ozirov gotovo ne pozna in jih neče poznati, zato upam, da moji želji s priobčenjem tega morda nekoliko preobširnega dopisa ustreže, četudi ne izhaja iz vrst pristašev socialno-demokratične stranke. Gre pa za to-le stvar: Pred kratkim je prinesel neki ljubljanski dnevnik poziv na slovensko uradništvo za podpisovanje takozvanih kamnov v korist Družbi sv. Cirila in Metoda in pri tej priliki kaj malotaktno naravnost imenoval celo vrsto uradov, ki bi mogli in po njegovem mnenju menda celo morali prispevati v gori označeni namen. Ape-lira pri tem seveda na narodno zavednost, na ljubezen do naroda in kar je še takih lepih svojstev, ki naj bi jih imeli le nekateri sloji in krogi, drugim jih pa menda čisto nič treba ni. A so vkljub temu dobri narodnjaki — ali vsaj očitati se jim nihče ne drzne, da niso. Odločno od-klanjam tak apel na »narodno poštenost« slov. uradništva! Skrajni čas je, da je že enkrat konec temu večnemu izmolzevanju gmotno šibkih ljudi in da se to tudi javno pove. Obrnite svoj glas drugam, slavni društveni odbori, večcenjena uredništva in mnogočislane dame ter vsi drugi narodni mežnarji s puščico v roki! Potrkajte, toda precej glasno morate to storiti, pri naših premožnih obrtnikih, trgovcih, tovarnarjih, podjetnikih i. t. d., ki prispevajo v narodne namene, zlasti v kulturne, v tako plemenit žetevili ter v primeri z uradništvom s tako neznatnimi zneski, da je to naravnost sramotno zanje, ki se tako radi dajo imenovati »naše zavedno, narodno-napredno in kaj vem kakšno še, meščanstvo«. Saj ima dober obrtnik, trgovec, tovarnar nepremično večje dohodke in mnogo laže utrpel stotak nego višji

uradnik desetak, o srednjih in nižjih niti ne govorim. A teh je ogromna večina! Ne bom navajal nobenih imen izmed omenjenih imoviteljslojev, kajti vidi jih lahko vsak, kdor se ozre po svoji najbližji okolici. Dosti jih je v Ljubljani kakor tudi po deželi. Prav zapeljivo bi bilo popisati, v kako kratkem času in izlahka si je opomogla ali celo obogatela večina teh ljudi, ali prihranim si to za drugo priliko, ako bi se morda kdo iz zadetih vrst kaj repenčil zaradi tega dopisa. Takrat jarko posvetim v to našo napuhnjeno purgarstvo, ki vedno vpije in se zgraža nad »horendnimi« dohodki uradništva, pri tem pa prezirljivo govori o uradniških »lačenpergarjih«, ki so seveda pri tem postopaci prve vrste. Tudi o geslu »Svoji k svojim« bi bilo končno tudi že pri nas treba izpregovoriti resno besedo, kajti kar se uganja pod to trgovsko znamko, izživlje že javen odpor in bi ga bilo tudi že izzvalo, ko bi ne bilo terorizma od strani nekaterih kričačev in naše žurnalistike, ki deloma iz naivnosti, deloma iz drugih manj opravičljivih motivov ne prestando goni to lajno. Izkratka treba bi bilo temeljite revizije našega »narodnega« gibanja in delovanja, pri čemur bi, o tem smo prepričani vsi objektivno sodeči ljudje, odletela v stran marsikaka pleva. Prejalsilej pride in mora priti do tega — do takrat pa seveda molčimo in trpimo, saj to je naša »narodna dolžnost«! In vrhutega še plačujemo in žrtvujemo, kajti mi smo inteligenca in če ta ne bo zavedna, kdo pa bo! Kupičiti si bogastvo in v obilnosti živeti, je pa poklic drugih in drugačnih ljudi! Beležim z odličnim spoštovanjem X. Y.

uradnik IX. čin. razreda, kamor je dospel po 12 letnem študiranju (z maturo) in 18 letnem službovanju. Ima tudi dolga ter vsak porod ali bolezen ga pahne vanj še globlje. Da preživi rod-bino, je bil primoran poiskati si po-stranskega zaslужka, a vkljub temu je zanj redek praznik, kadar si more privoščiti gledališče ali koncert. Toda, kaj mi je tega treba, kaj ne? Tudi brez duševne hrane se živi! Sicer sem pa le »tipus«.

Goriške vesti.

— **Izlet v Trst** bo, kakor se že danes lahko pravi, impozanten. Po vseh občinah se naši sodrugi že pripravljajo za dan 24. julija, povsod se govori o izletu. Skoraj gotovo se udeležita izleta tudi pevska zborja iz Podgore in Pevme, ki bosta razveseljevala izletnike med potjo in v Trstu. Vsem tistim sodrugom, ki se še niso odločili za izlet, svetujemo, da se takoj odločijo, ker se bode drugače gotovo kesali, da so zamudili tako lepo priliko. V Trstu se naši sodrugi že pripravljajo za sprejem sodrugov z Goriškega in iz Ljubljane. Ta dan bo v Trstu manifestacija slovenskih socialistov. Spored bo v Trstu tak: 1. Ob prihodu sprejem na kolodvoru. 2. Odhod v Delavski Dom z godbo na čelu. Pozdravi. 3. Pohod po mestu v posameznih skupinah, katere bodo vodili tržaški sodrugi. 4. Ob eni popoldne skupen obed v združenih gostilnah. 5. Popoldne velika ljudska veselica, pri kateri sodelujejo razni pevski zbori in godba tržaške socialistične mladine. Pred odhodom vlaka spremljanje gostov z godbo in bakljado na kolodvor. — Iz Gorice se odide med peto in šesto jutraj; iz Trsta bo odhod med deveto in deseto zvečer. Vozna cena s posebnim vlakom stane tja in nazaj 2 K 50 vin. Kdor se oglasi za izlet, naj izplača pri svojem zaupniku 1 krono. Na baznanila brez priloženega denarja se ne bo oziralo. Sodrugi, agitirajte, da bo udeležba z Goriškega čim veličastnejša.

— **Nadomestna volitev v Gorici** je bila v nedeljo, 26. t. m. in kakor smo že poročali, je bil izvoljen kandidat italijanskih liberalcev ces. kr. sodnik Ussai. Socialno-demokratični kandidat je dobil okrog 250, klerikalni pa kakih 220 glasov. V Gorici se ne more trditi, da volijo volilci po svojem prepričanju, ampak po svoti. Kdor več plača, dobi več glasov. Na tem polju seveda ne more tekmovali socialno-demokratična stranka, ker nima denarja za kupovanje glasov, kakor ga imajo italijanski liberalci, katere je stala nedeljska volitev tisoče kron. Značilno je, kako so sli slovenski klerikalci kompaktno glasovali za italijanske liberalce! Najzlostnejši vtisk je pač napravilo, kako so se dali slovenski volilci kupovati za italijanske liberalce. Socialno-demokratična stranka v Gorici ima nov dokaz, da se iz volitev ne delajo socialisti na dan volitev. Treba je intenzivnega izobraževalnega in agitatoričnega dela, katerega je doslej manjkalo med goriškimi italijanskimi sodrugi. Treba je organizacije po vseh mestnih okrajih, predavanj, shodov i. t. d., pa ne bo izostal uspeh. Svetujemo torej italijanskim i slovenskim sodrugom: Na delo! pa bo bodočnost naša.

— **Veselica v Pevmi.** Kakor smo že javili, bo v nedeljo, 10. julija, tukaj naša prva veselica s petjem, dramatično predstavo, šaljivo pošto in drugimi prireditvami. Pred veselico pa je ljudski shod, na katerem govori sodrug Ebin Kristan iz Ljubljane. Natančnejši spored objavimo prihodnjič.

Popravek. V zadnji številki je bilo dvoje imen v našem dopisu pomotoma napačno tiskano. Namesto Kornela beri Komela in namesto Čezne beri Černe.

Sodrugi na Goriškem!

Širite »Rdeči Prapor« in agitirajte zanj! »Rdeči Prapor« je edino slovensko glasilo! Nabirajte nove naročnike in prispevke za tiskovni sklad! Naša parola mora biti: Vsak socialist mora biti naročnik »Rdečega Prapora«.

Štajerske vesti.

— **Obesil se je** o četrtek, 23. t. m. popoldne kmet Jožef Faganelj iz Dol. Vrtojbe. Njegovi otroci so ga našli visečega v podstrešju, ko jih mati poslala po turšico za kokoši. Zbežali so napol mrtvi od strahu. Pravijo, da se mu je potemnil um. Zapuščena udova s petimi malimi otroci, katerih najstarejša hčerka ima jedva 10 let!

Zadnje vesti.

Blenerth in Jugoslavlani. Dunaj, 28. junija. Danes je baron Blenerth sporočil zastopnikom obeh jugoslovanskih klubov sledeči sklep vlade glede na jugoslovanske vseučiliške zahteve:

»Za ustanovitev italijanske fakulteti so znanstveni pogoji že izvršeni. Tudi ne gre za novo ustanovitev, ampak za to, da se Italijanom vrne, ker so že imeli. Kolikor menijo jugoslovanske stranke, da so njihovi interesi v tem vprašanju prizadeti, je vlada s svojim predlogom poskrbela, da se ustanove zadostne garancije pri določitvi mesta, kjer naj se italijanska fakulteta stalno ustanovi. Če izjavljajo Jugoslavlani sedaj svoje posebne vseučiliške želje, je vladi nemogoče, sedaj zavzeti svoje stališče, ampak mora odložiti nepristransko proučevanje teh želja do tistega trenutka, ko bo rešeno vprašanje italijanske fakultete, ki je sedaj na dnevnem redu.

— **Gostinčar — narodni junak.** Dunaj, 29. junija. Susteršič si je vtepel v glavo, da napravi iz Gostinčarke nekakega novega kralja Matjaža. Možiceljma, ki je prav tak kakor nemški »kasperl«, da skoči in sede, kakor se potegne trak, pošiljajo klerikalci vedno v prvo vrsto v boj za — slovensko vseučilišče. Bolj se to vprašanje sploh ne more diskreditirati kakor s takim načinom »boja«. Včeraj je mandelc začel z obstrukcijo v proračunskem odseku. Ta obstrukcija je pa tako brez duha, tako pusta in prazna, da se ne bo čudili, če bo ob njej poginilo nekoliko poslušalcev. Možiceljma ima opoldne pol ure pavze za kosilo, popoldne četrte ure za »malco«; govori tako, da razvlači besede kakor slabo testo, prežvekuje, ponavlja, bere, dolgočasi skratka sebe in poslušalce. Da bi tak boj povzdignil slavo slovenskega naroda, je pa drzna klerikalno-narodnjaška domišljija. — Prihodnja seja odseka ima biti v četrtek in Slovenci hočejo na njej nadaljevati svojo obstrukcijo. Po zbornici vse govori o zaključitvi zasedanja.

Socialni demokrati in davki. Dunaj, 28. junija. V pododseku finančnega odseka je dr. Steinwender vložil nekoliko predlogov, ki se nanašajo na nove davke in jih je hotel takoj obrazlagati. Temu so ugovarjali socialni demokrati, povdarjaje, da se mora dati članom odseka potrebni čas za preštudiranje predlogov. Izjavili so tudi, da nočejo onemogočiti direktnih davkov, ki so podlagani, da pa se bodo odločno upirali krivičnim indirektnim davkom. Pododsek se je vsled tega odgledil.

Cesar v Ljubljani. Dunaj, 28. junija. Cesar se je danes odpeljal v Lj. Tam bo praznoval tudi svoj 80. rojstni dan (dne 18. avgusta).

Novi boji v Albaniji. Solun, 29. junija. Ševket Torgut paša, ki je bil z močno eskorto na potu iz Djakova v Prizren, je bil od čete Arnavtov pod vodstvom Hadži Sadirija napaden. Po dvehurnem boju so se Arnavti vdali. Igube na obeh straneh niso naznanjene.

Solun, 29. junija. Ujeti vodja Arnavtov Abdulah je na trgu v Brezovem obešen.

Turčija in Grška. Carigrad, 29. junija. Turška vlada namerava pokroviteljstvenim silam odgovoriti, da je po njenem mnenju prišel čas, da se definitivno reši krečanske vprašanje.

Rim, 29. junija. V zbornici je minister za zunanje zadeve Giuliano dejal, da se razvijajo razmere med Turčijo in Grško tako, da je v njih nevarnost za mir na Balkanu. Grški kralj ni dal Turčiji z ničemer povoda za tožbe. Minister upa, da bo Turčija vsled zadnje izjave pokroviteljstvenih sil napravila konec gibanju (bojkotu), ki lahko povzroči neprijetne dogodke in ki glede na vedenje Grške ni opravičeno.

Gibanje na Portugalskem. Lisbena, 29. junija. Portugalski ministrski predsednik je poročevalcu pariskega »Matina«, ki je opomnil, da so republikanski voditelji zelo priljubljeni in da se upa kralj komaj z največjo opreznostjo na ulico, odgovoril: To vse se lahko izpremeni pod novo liberalno vlado. Zbornica se bo razpustila in z novo zbornico dobi dežela svobodo, ki je pričakuje. Klerikalno vprašanje ne pomeni na Portugalskem toliko kolikor na Španskem. Papežev tajnik Mexy del Val se je zaman trudil, da bi na Portugalskem ustanovil klerikalno stranko.

Smrtna obsodba v Egiptu. Kairo, 29. junija. Včeraj so obesili Vardaniya, ki je izvršil znani atentat na ministrskega predsednika Butros pašo.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Shodi.

Shodi za konsumno društva se vrše te dni v Ljubljani in okolici ljubljanske. Vabimo, da se jih konsumentje obilo udeležijo.

Socialni pregled.

Za krojače. Strokovno glasilo ogrskih krojačev prinaša v svoji številki izkaz o plačilnih gibanjih v letu 1909. O uspehu naj govore naslednje številke: Pri plačilnih bojih je bilo udeležnih 1102 delavcev, vsi skupaj so izgubili plačo za 13.676 dni v znesku K 56.999—, kar pomeni za vsakega posameznika K 51.72 izgube na plači. Če se prišteje še izplačana stavkovna podpora v znesku K 4692.46, t. j. za posameznika K 4.25, tedaj znaša skupna izguba, ki so jo povzročile stavke, K 61.691.46. Nasprotno pa je pridobilo potom plačilnega boja 5735 delavcev skupno na dan K 1831.59, kar znaša, če računamo 250 delovnih dni na leto K 457.897.50 več plače. Na posameznega delavca pride torej letno K 79.83 več plače. Če se torej v prvem letu odračuna izguba na plači (pri posamezniku) K 51.72, od nje odšteje se K 4.25 izplačane podpore, znaša faktična izguba vsakega stavkajočega delavca K 47.47. pridobitev na plači pa v prvem letu K 32.86. 4205 delavcev je doseglo skupaj 2126 ur skrajšanja delovnega časa na dan, to je, potom plačilnega gibanja v letu 1909 se je skrajšal delovni čas povprečno za pol ure na dan.

Iz Opatije nam poročajo, da je plačilno gibanje krojaških pomočnikov končalo s polnim uspehom za delavce in sicer brez stavke. Vse tvrdke so sprejele zahteve delavcev razen tvrdke Gučul. Uvedlo se je dnevno delo z 9¹/₂ urnim delavnim časom ob minimalni plači K 4.50 do K 5— nadalje petodstotno zvišanje za vse delavce, ki so že dosegli minimalno plačo. Petdesetodstotno zvišano plačo za čezurno delo do polnoči in stodontno zvišano plačo za delo po polnoči. Delo na domu se je odpravilo. Opatijski krojaški pomočniki so lahko zadovoljni z uspehom, ki so ga dosegli potom svoje organizacije.

Poljski člani zveze krojačev v Avstriji dobe kot strokovno glasilo „Pravo Ludu“. Sklep zvezinega odbora.

Zveza krojačev v Avstriji je pred kratkim razposlala svoje poročilo za leto 1909, iz katerega hočemo navesti naslednje: Dohodkov je bilo od 1. januarja do 31. decembra 1909 skupaj K 127.425.02, izdatkov pa K 112.033.68. Po odpisu dubioznih kont je ostalo dne 31. decembra 1909 v blagajni K 49.210.01 vstevši saldo koncem leta 1908. Izplačalo se je v letu 1909 brezposelne podpore K 17.784.48, potovalne podpore K 5807.93, stavkovne podpore K 4435.02, bolnišnice K 14.968.85, podpora zaostalim K 640— izrednih podpor K 878.96, podpore za preselitve K 115—, za pravovarstvo K 1172.73, za lišek (časopisje) K 13.519.25, za agitacijo in organizacijo K 18.649.21, za upravo K 8761.65 za zvezni zbor K 6496.24. Članov je imela zveza 8023. Te številke kažejo, da zveza vrlo napreduje.

Raznoterosti.

† Za nezakonske otroke. Važno razsodbo za oskrbo mladine je izreklo nedavno najvišje sodišče. Priznalo je vodstvom najdenišnic pravico v imenu svojih varovancev tožiti na priznanje očetovstva in plačevanje alimentacij.

† Avtomobili in fujakarji. V ruskem mestu Proskurov blizu avstrijske meje je neka avtomobilska družba uvedla avtomobile za prevažanje občinstva. Fijakarje je to strašno jezilo, ker so videli, da bodo ob zaslužek. Poskrbeli so, da je dobil ravnotež avtomobilske družbe strup v jedi, na kar je umrl. 5 fujakarjev so zaprli.

† Drakonska vojaška sodba. Podčastnik Kugler 25. pionirska bataljona v Wittenu je pri neki vaji, ko je dobil od poročnika ukaz, naj mostvo bolj krepko koraka, dejal k svojemu oddelku: „Letali ne bomo, če hoče letati, naj leta sam!“ Neki pod-

desetnik ga je naznanil, in Kugler je prišel pred vojaško sodišče. Kugler, ki je glasom poročil svojih predpostavljene oblasti bil vzoren podčastnik, se udeleževal bojev v južni Afriki in dobil tam častno odlikovanje, se je zagovarjal, da je spregovoril besede nepromišljeno vsled velike telesne utrujenosti. Vkljub temu je bil obsojen na pet let ječe.

† Obsojen zastrupilevalec. V Tridentu je na smrt obsojen Kornelij Zamboni, ki zastrupil mlado Julijo Dalmarega, ki je edbila njegova ljubezen, s slaščicami, v katere je dejal strubin.

† Cigare se bodo podražile. Na Ogrskem in Avstrijskem se zanima sedaj finančna uprava za podražanje smok in sicer pridejo tu v prvi vrsti v poštev takozvane „kratke“, nadalje portorike in kube. Tozadevna pogajanja med obema vladama so že v teku.

† Avstrijski vojaki na italijanskih tleh. „Matin“ poroča iz Rima: „Po vesteh iz Vicence je zašel eden avstrijski častnik z nekoliko vojniki nekaj nad 50 m na italijanska tla. Italijanski colninski vojaki in uradniki so jih takoj aretirali in gnali pred častnika italijanske obmejne straže.“

† Čez atlantiki ocean v zrakoplovu. Avijatik Villaman hoče preleteti mes ca avgusta z vodljivim zrakoplovom Atlanski ocean. Z njim bi se peljalo 5 oseb. Zrakoplov bi bil s pomočjo brezžičnega brzojava v zvezi s parniki, ki se vozijo po tej črti.

Zapomni, ne zabl:

Bolan ali zdrav,

Le „FLORIAN“ rabi,

Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40.

Kabinetna kakovost „ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Zahtevajte
po vsah gostilnah,
kavarnah in
brivalech

„Rdeči Prapor“

Našim somišljenikom priporočamo:

**Jlirija in Praxin kremo
za čevlje.**

**Ciril in Metodovo vazelino in
vazelino z mednarodno znamko Ciril-Metoda
ter Polerin čistilo za kovine.**

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana.

52-24

Koncerti

Slovenske filharmonije

14-3 se vrše do 15. septembra

**vsak dan
v hotelu „Tivoli“.**

Začetek ob nedeljah in praznikih ob pol 10.
dopoldne, 3. popoldne in 7. zvečer.

Ob delavnikih ob 3. popoldne in 7. zvečer.

Vstopnina vselej prosta.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Prvi kranjski pogrebni zavod

FR. DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte 10.

Ustanovljen leta 1858.

26-8

Telefon šte 97.

Prevzemajo se pogrebi, prevažanja z vozom in po železnici in oskrbujejo se tudi pogrebov se tičeče stvari v Ljubljani po najnižjih cenah. Imitirane kovin-kolesne krste lastnega izdelka. Velika zaloga kovinskih krst v vsi velikosti s primerno opravo. Oskrbujejo se sveži in suhi cvetlični venci s primernimi trakovi z napisom in brez napisa.

„BALKAN“

spedicija in komisija

Centrala v Trstu.

Podružnica v LJUBLJANI

Štebnburgova ul. 7 (pri Maliču).

Telefon šte 38. : : : Telefon šte 38.

SPEDICIJE

vsake vrste. : : : Prevažanje blaga za trgovce in zasebnike. : : : Preselitve. : : : Vlaganje blaga in pohištva v skladišča. : : : Zacarinanja. : : : Pre-

: : : vzetje blaga v prodajo i. t. d. i. t. d. : : :

Prevažanje pohištva.

Točna postrežba. : : Nizke cene.